

בחירת מקום ההתנסות

לצורך בחירת פעילות של מעורבות חברתית, המשתתפים נדרשים להתבונן סביבם ולאתר מקום שבו ירצו להשפיע ולהיות משמעותיים.

פעילות זו מורכבת משני חלקים, שיחד מאפשרים לכל תלמיד להבין את הגורמים המשפיעים על החלטותיו בכל הנוגע למידת המעורבות שלו בסביבתו ואת ההשלכות של השפעות אלו. חלק א' של הפעילות עוסק במידת העניין של המשתתפים בחדשות ובאירועים שקורים סביבם. חלק ב' של הפעילות עוסק בשיקולי הדעת האישיים שמשפיעים על בחירת מקום ההתנסות (אשר המשתתפים אינם תמיד מודעים להם).

מטרות

1. לאפשר למשתתפים לזהות את הגורמים המניעים אותם לפעול ולקבל על עצמם מידה של אחריות.
2. לאפשר למשתתפים לזהות את מידת העניין שלהם בהתרחשות בקהילה ובמדינה.

עזרים

- נספח 1 – טבלת "קורא, שומע ומתעניין", כמספר המשתתפים.
- נספח 2 – טבלת שיקולי הדעת המשפיעים על בחירת מקום ההתנסות, כמספר המשתתפים.

מהלך הפעילות

חלק א' – קורא, שומע ומתעניין

שלב א' – במליאה

1. המנחה יבקש שכל המשתתפים שקוראים חדשות בעיתון או באינטרנט (או רואים חדשות בטלוויזיה) יעמדו במקומם (מתרשמים, בלי מילים, ממספר העומדים ביחס למספר היושבים, חשוב להימנע משיפוטיות).
2. המנחה יבקש שכל המשתתפים שקוראים מדורי ספורט, רכילות ו/או תרבות בעיתון או באינטרנט יעמדו (שוב, יש להתרשם, בלי מילים, ממספר העומדים ביחס למספר היושבים וביחס למספר המשתתפים שנעמדו קודם לכן, חשוב להימנע משיפוטיות).

שלב ב' – אישי

1. כל משתתף מקבל את נספח 1 (טבלת "קורא, שומע ומתעניין") וממלא את הטבלה.

שלב ג' – במליאה

המנחה ירשום על הלוח אילו סעיפים בטבלה קיבלו עדיפות גבוהה ואילו סעיפים קיבלו עדיפות נמוכה. מספיק לרשום על הלוח את מספר הסעיף.

דיון

- מה הרגשתם או חשבתם כשמילאתם את הטבלה? השאלה רלוונטית בכדי לקבל "תמונה" קבוצתית.
- האם יש נושא שבו שאתם מתעניינים שאינו מופיע בטבלה? מהו?
- במה באה לידי ביטוי ההתעניינות שלכם בנושא שסימנתם כמעניין אתכם?
- האם חוסר עניין שלכם בנושא מסוים מעיד על מידת החשיבות שלו בעיניכם? למי הוא צריך להיות חשוב?
- מתוך הנושאים שאתם מתעניינים בהם, אילו נושאים עוסקים ישירות בבני נוער ואילו בסוגיות חברתיות רחבות יותר? מדוע? איך זה בא לידי ביטוי?
- מה מהמתרחש סביבכם מושך, בדרך כלל, את תשומת לבכם?
- אילו ערכים גלומים בנושאים שבחרתם בעדיפות גבוהה ואילו ערכים גלומים בנושאים שבחרתם בעדיפות נמוכה?
- לדעתכם, האם הדברים שנאמרו במפגש מייצגים את תפיסתם של כלל בני הנוער?
- איזו השפעה תהיה לתמונת תחומי העניין שהתקבלה על בחירת מקום ההתנסות שלכם?

חלק ב' – שיקולי הדעת המשפיעים על בחירת מקום ההתנסות

שלב א' – אישי

כל משתתף יקבל את טבלת שיקולי הדעת בבחירת מקום ההתנסות (נספח 2) וימלא אותה.

שלב ב' – במליאה

המנחה יבקש מהמשתתפים לבדוק אילו היגדים קיבלו אצלם דירוג גבוה ואילו היגדים קיבלו ציון נמוך.

דיון

- האם הנטייה שלכם, לקבל על עצמכם אחריות בנושאים אחרים, דומה לזו שקשורה בהתנדבות ובפעילות בקהילה?
- מה יכול להגביר את המוטיבציה שלכם לפעול למען הקהילה גם בתנאים קשים (לדוגמה: נדרש מכם להיות יצירתיים, מקום ההתנסות מרוחק מביתכם, נדרשת מכם השקעת זמן מרובה, מעבר למספר השעות שאתם מחויבים בהם, אין במקום חברים שאתם מכירים)?
- לדעתכם, האם עדיף שבית הספר יקבע עבור התלמיד את מקום ההתנסות או שהתלמיד יבחר בעצמו את המקום שבו יפעל? נמקו.

לסיכום, כל תלמיד יאמר דבר אחד שלמד על עצמו בפעילות זו.

נספח 1: קורא, שומע ומתעניין

לפניך כותרות מעיתון בוקר. בכל שורה, עליך לסמן "א" בעמודה המייצגת את מידת התעניינותך בנושא המובא בכותרת.

כותרת מעיתון בוקר	אני מתעניין מאוד בתכנים מסוג זה	תכנים מסוג זה מושכים את תשומת לבי	בנושאים מסוג זה, אני קורא רק כותרות	כתבות מסוג זה אינן מעניינות אותי	כשאני רואה כותרת כזו, אני עובר עמוד מקבלת את השינוי
1. חילוקי דעות ואווירה עכורה בפגישה בין ראש הממשלה בנימין נתניהו והנשיא אובמה.					
2. מדוח שפורסם השבוע על-ידי עמותת "כתף אל כתף" עולה שארבעים אחוז מהמשפחות בישראל נמצאות מתחת לקו העוני. רובן של המשפחות הן חד-הוריות.					
3. בקרוב תעלה לשידור עונה נוספת של "הישרדות". ההחלטה התקבלה לאחר שבשנה שעברה זכתה התכנית ברייטינג גבוה יותר מכל התכניות של הערוץ.					
4. במשחק כדורגל שנערך באצטדיון טדי בירושלים, נשמעו שוב קריאות גזעניות מהיציע של אוהדי בית"ר.					
5. הדוגמנית בר רפאלי זכתה בחוזה דוגמנות ענק עבור חברת לבני נשים צרפתית.					

כשאני רואה כותרת כזו, אני עובר עמוד מקבלת את השינוי	כתבות מסוג זה אינן מעניינות אותי	בנושאים מסוג זה, אני קורא רק כותרות	תכנים מסוג זה מושכים את תשומת לבי	אני מתעניין מאוד בתכנים מסוג זה	כותרות מעיתון בוקר
					6. נער נדקר במועדון ביפו . הנער נדקר לאחר שניסה להעיר לקבוצת נערים שפנתה לחברתו בגסות ובקללות.
					7. בתאונות דרכים החודש נהרגו 9 בני אדם, מתוכם 3 נשים, 5 צעירים שגילם פחות מ-20. החודש נפצעו 45 אנשים, מתוכם 5 הולכי רגל ו-8 נהגי אופנועים צעירים.
					8. כלבה נשכה ילדה בת שלוש בעת שזו טיילה עם אמה בפארק להנאתן. המשטרה בודקת אם הכלב היה מחוסן ומי הם בעליו.
					9. בוועדת הכנסת לענייני ניצולי השואה, הוחלט להגדיל את הקצבאות לניצולי השואה בחמישה אחוזים.
					10. קבוצת בני נוער איתרה נערה שביקשה עזרה לאחר שחבריה הטילו עליה חרם והשמיצו אותה בפייסבוק.
					11. בשרפה שפרצה במועדון ספורט, נפצעו שלושה נערים ששהו באותו זמן במכון הכושר.
					12. לקראת השנה הבאה, שר החינוך שוקל לצמצם את מספר בחינות הבגרות, לבטל את בחינות הבגרות בכיתות י' ולקיים בחינות

<p>כשאני רואה כותרת כזו, אני עובר עמוד מקבלת את השינוי</p>	<p>כתבות מסוג זה אינן מעניינות אותי</p>	<p>בנושאים מסוג זה, אני קורא רק כותרות</p>	<p>תכנים מסוג זה מושכים את תשומת לבי</p>	<p>אני מתעניין מאוד בתכנים מסוג זה</p>	<p>כותרות מעיתון בוקר</p>
					<p>בגרות בכיתות י"א ו-י"ב בלבד.</p>
					<p>13. שר השיכון אישר הקלות לחרדים הרוכשים דירות ביישוב תלמים שסמוך לירושלים.</p>
					<p>14. דיונים סוערים בכנסת לקראת אישור חוק גיוס חובה לחרדים.</p>
					<p>15. נכה נאלץ לוותר על צפייה בהצגה מפני שחניית הנכים בחניון התאטרון נתפסה על-ידי רכב לא-מורשה. התאטרון מסרב להחזיר לו את עלות הכרטיס.</p>
					<p>16. האקרים פרצו לאתרים של משרדי הממשלה ושיבשו את השירותים הניתנים לציבור במשך כל היום.</p>

נספח 2: שיקולי הדעת המשפיעים על בחירת מקום ההתנסות

1 כלל לא	2 במידה מועטה	3 במידה בינונית	4 במידה רבה	היגד
				מקום שגם החברים שלי יהיו בו
				מקום קרוב לבית שלי
				מקום שיקדם אותי בעתיד לא כדאי למחוק.
				מקום הדורש מחויבות, אחריות ו"ראש גדול"
				מקום שיהיה לי בו אתגר ועניין
				מקום שבו התחביבים והכישורים שלי יבואו לידי ביטוי
				מקום שמציע לי תפקיד קשה ומאתגר
				מקום שהעבודה בו אינה קשה ותובענית
				מקום שבו יינתן לי חופש פעולה
				מקום שנתפס כבעל יוקרה
				מקום שיאפשר לי יוזמה אישית
				מקום שאוכל להמשיך להתנדב בו מעבר לחובה
				מקום שיש לי נגיעה רגשית אליו
				מקום שהוריי רוצים שאהיה בו
				אחר:
				אחר: